

Albertsen: Fabrikation af våben og leverancer af våben fra et land til et andet har tiderne igennem været i offentlighedens kritiske søgelys. Våbenhandlere — hvor nødvendige de end måtte være i en stridbar verden — har sjældent sympatien på deres side. Principielt er jeg af den opfattelse, at fabrikation af våben må være en statsopgave og leverancerne begrænses til den nationale anvendelse. Når dette ikke er tilfældet eller reelle økonomiske grunde taler derimod, må handelen og leverancerne være underlagt en effektiv kontrol fra samfundsmagtens side. Det kunne bringe samfundets interesser i fare, såfremt et privat selskab var eneberettiget til at afgøre, hvem det ville sælge våben til og hvornår. Mon ikke adskillige eksempler fra verdenshistorien viser denne fare?

Danmark har i De Forenede Nationer ved alle lejligheder konsekvent støttet de undertrykte folk og dermed demokratiet, således Ungarn over for Sovjetunionen, Tibet over for Kina og nu senest Angola over for Portugal. Vi må derfor sikre, at danske våben ikke anvendes i Angola af portugiserne.

På baggrund af vedtagelsen i FN om Angolakonflikten, hvor Danmark sammen med næsten samtlige andre nationer stemte imod Portugals adfærd, vil det være urimeligt og uholdbart, om et privat drevet selskab, foranlediget af økonomiske interesser, modvirker Danmarks officielle stilling i konflikten.

I anledning af en stedfunden levering af våben fra Dansk Industri Syndikat til Portugal vil jeg derfor gerne spørge, om administrationen er således tilrettelagt, at den givne tilladelse blev taget op til overvejelse i anledning af den opståede konflikt mellem Portugal og Angola?

Jeg afventer med interesse den højtærede justitsministers redegørelse for regeringens og administrationens kontrol med våbenleverancen og tilladelsen dertil.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): I besvarelse af det ærede medlems spørgsmål vil jeg gerne sige: ifølge § 6 i loven af 12. juli 1946 om handel med samt tilvirkning og besiddelse af våben m. v. er det forbudt uden tilladelse fra justitsministeren

i hvert enkelt tilfælde at udføre våben og krigsmateriel.

Om behandlingen af de ansøgninger om udførselstilladelse, som indkommer til justitsministeriet, kan jeg oplyse, at ministeriet, hvis det drejer sig om leverancer, der ikke kan betegnes som ubetydelige, indhenter en udtalelse om sagen fra forsvarsministeriet. Endvidere indhentes der i samtlige tilfælde, altså uanset om det drejer sig om små eller større leverancer, en udtalelse fra udenrigsministeriet om, hvorvidt dette ud fra udenrigspolitiske synspunkter finder det betænkeligt, at den ansøgte udførselstilladelse meddeles.

Der lægges i justitsministeriet afgørende vægt på de af forsvarsministeriet og udenrigsministeriet afgivne erklæringer. Hvis intet af de nævnte to ministerier har indvendinger imod, at en ansøgt tilladelse meddeles, og hvis der ej heller i justitsministeriet foreligger oplysninger, som gør dette betænkeligt, udfærdiges en tidsbegrænset udførselstilladelse af højst 6 måneders varighed.

Jeg skal for fuldstændighedens skyld tilføje, at der naturligvis af toldvæsenet føres kontrol med, at der ikke udføres våben, uden at den fornødne tilladelse fra justitsministeriet foreligger.

Jeg kan tilføje, at der også på anden måde føres kontrol, idet enhver virksomhed, der fremstiller krigsmateriel, i henhold til loven af 7. maj 1937 om kontrol med tilvirkning af krigsmateriel m. m. er underkastet tilsyn af statens våbenkontrol.

Jeg forstår i og for sig meget vel det ærede medlems principielle syn på våbenproduktion og våbenhandel, men vil gerne sige, at jeg anser kontrollen herhjemme for tilstrækkelig effektiv til, at den risiko, det ærede medlem har peget på, må anses for elimineret. Det konkrete spørgsmål, som det ærede medlem berørte, tænker jeg den højtærede udenrigsminister vil komme ind på i sin besvarelse af det næste spørgsmål.

Albertsen: Jeg takker den højtærede justitsminister for svaret. Det, der vel nok navnlig har interesse for offentligheden i den nuværende situation, er dette, om man nu kan have sikkerhed for, at der ikke i den nærmeste tid, så længe der hersker tilstande